

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش حرفه و فن

(استان فارس)

سال سوم دوره راهبردی تحصیلی

مرحله دوم تعلیمات عمومی

(اجرای آزمایشی)

این کتاب در راستای اجرای طرح چند تألیفی و مشارکت استان‌ها در تولید مواد و رسانه‌های آموزشی و در چارچوب راهنمای برنامه مصوب تألیف شده و در سطح استان فارس اجرا می‌شود

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

تألیف : آموزش و پرورش استان فارس

نام کتاب : آموزش حرفه و فن سوم راهنمایی (استان فارس) (اجرای آزمایشی) - ۱۴۳/۳

مؤلفان : عادل آقراء، خدیجه بهرامی، محمد مجید جاوید، نوشین جاودان، زهرا دوستی، سید منصور دشتی، معین عبادی، مجتبی علی حسینی، سارا فرزانه، مهرزاد کشتکار، منصور کریمی نسب، وحید نظام الملکی، اصغر زارع‌پور و

روح الله روان شاد

با هماهنگی مجید بذرافکن، ابراهیم دبیری

ویراستار : محمد کاظم بهنیا

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سید احمد حسینی

مدیر هنری : مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک و صفحه‌آرا : حسین و هابی، غزاله نجمی

حروفچین : سیده فاطمه محسنی

مصحح : سیف الله بیگ محمد دلیوند، علیرضا ملک‌ان

امور آماده‌سازی خبر : زهرا محمدنظامی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت کلاچاهی، فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد

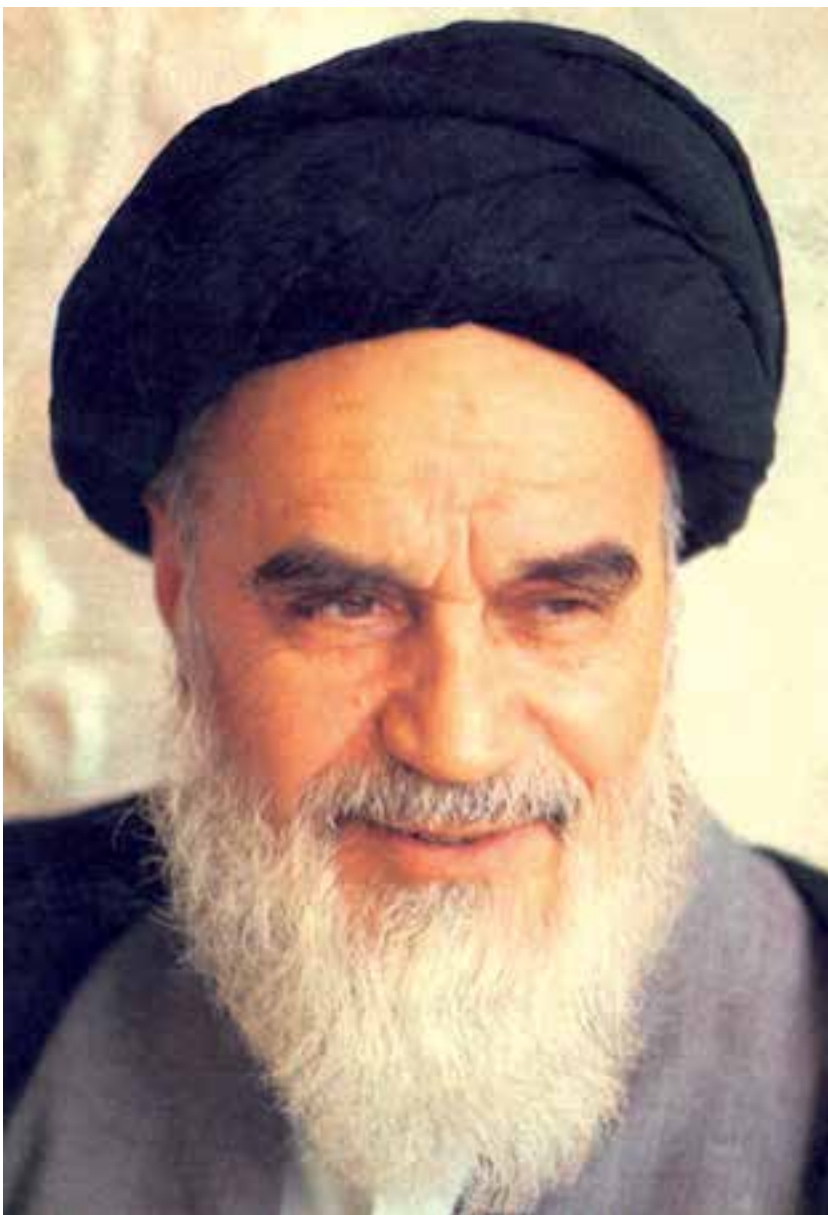
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت افست «سهامی عام»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ سوم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور
خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از
اتکای به اجانب پرهیزید.
امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

فهرست مطالب

واحد ۱- فناوری و سیستم	۱
واحد ۲- کار با برق و الکترونیک	۹
واحد ۳- بهداشت	۲۹
واحد ۴- کار با چوب	۴۵
واحد ۵- ساختمان سازی و راه	۵۷
واحد ۶- پوشاک	۷۱
واحد ۷- کشاورزی	۸۳
۱- باغبانی	۸۴
۲- دامپروری	۱۰۵
۳- صنایع غذایی	۱۱۸
واحد ۸- آشنایی با خودرو	۱۳۳
واحد ۹- گردشگری	۱۴۸

معلّان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آمان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب
این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۳۶۳/۵۸۵۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)
talif @ talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفتر تالیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

همکار گرامی

کتاب حاضر، با استفاده از نظرات صاحب نظران، کارشناسان و دبیران با تجربه حرفه و فن استان فارس و نیز با تعمق و مطالعه در منابع عملی - آموزشی مختلف در جهت تحقق اهداف زیر تألیف شده است :

- ۱- ایجاد زمینه مشارکت مجریان برنامه های آموزشی و پرورشی در تولید مواد آموزشی
  - ۲- ایجاد تناسب بین محتوای مواد آموزشی با ویژگی های محلی و بومی
  - ۳- توسعه ظرفیت های تولید مواد آموزشی در آموزش و پرورش استان فارس
  - ۴- آشنایی دانش آموزان با مشاغل مختلف موجود در محیط اطراف خود
  - ۵- ایجاد زمینه برای شکوفایی استعداد های علمی، عملی و پرورش خلاقیت در دانش آموزان
  - ۶- به کارگیری آموخته های دانش آموزان در حل مسائل و مشکلات زندگی روزمره.
- از آنجایی که اجرای محتوای آموزشی تدوین شده به منظور تحقق اهداف یاد شده با مشارکت و همکاری صمیمانه شما همکار تلاشگر و ارجمند امکان پذیر خواهد شد، انتظار می رود با بهره گیری از آخرین یافته های علمی و تحقیقاتی و کاربردی، زمینه فعال کردن دانش آموزان و به کارگیری اطلاعات، دانسته ها و تجربیات دانش آموزان در فرآیند یاددهی - یادگیری فراهم شود.

در این راستا، رعایت نکات زیر در طول اجرای محتوای آموزشی مذکور تسهیل کننده تحقق اهداف برنامه خواهد بود :

- ۱- در هر واحد، فعالیت های عملی متنوعی پیش بینی شده است که براساس شرایط محیط یادگیری، توانایی و علایق دانش آموزان را در نظر گرفته و سپس نسبت به انجام آن اقدام شود.

- ۲- نکات ایمنی عمومی که قبل از واحدهای درسی آورده شده، به منظور پیشگیری از خطرات احتمالی در حین انجام فعالیت است و باید با دقت توسط دانش آموزان و شما همکار

گرامی به کار بسته شود.

۳- فعالیت‌های پیش‌بینی شده از قبیل «فکر کنید»، «بحث کنید»، «کار در کلاس» و «تحقیق کنید» به منظور فعال کردن دانش‌آموزان و به کارگیری اطلاعات، دانسته‌ها و تجربیات دانش‌آموزان در نظر گرفته شده است و در ارزش‌یابی مستمر مدنظر خواهد بود و همچنین مطالب بیشتر بدانید برای مطالعه و ارائه اطلاعات بیشتر دانش‌آموزان است و از این مطالب ارزش‌یابی به عمل نمی‌آید.

امیدواریم با همکاری صمیمانه، ارائه انتقادات و پیشنهادات سازنده، ما را در هر چه غنی‌تر و به روز کردن محتوا یاری رسانید.

توصیه‌های ایمنی

همکار گرامی، موارد زیر برای پیشگیری از خطرات به هنگام انجام فعالیت‌ها ضروری است.

۱- کارگاه یا محل کار دانش‌آموزان را از نظر موارد احتمالی خطر ساز مورد بازرسی قرار دهید.

با بررسی نوع حوادثی که ممکن است اتفاق بیفتد و چگونگی جلوگیری از آنها می‌توانید این کار را انجام دهید.

۲- در ابتدای هر جلسه کارگاهی، زمانی را برای یادآوری نکات ایمنی به دانش‌آموزان اختصاص دهید.

۳- کارهای محول شده به دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داده و خطرهای احتمالی را مشخص کنید (گرچه خطرات در کارگاه‌های کوچک، ساده می‌باشند، ولی بررسی آنها کاملاً ضروری است).

۴- پوسترهایی را تهیه و در نقاط مختلف کارگاه نصب کرده و نکات ایمنی کارگاهی را تذکر دهید. برای یادآوری نکات ایمنی می‌توانید از رنگ‌های مختلف بر طبق استاندارد استفاده نمایید؛ مثلاً رنگ قرمز برای اعلام خطر یا توقف، رنگ نارنجی برای نشان دادن قسمت‌هایی که می‌تواند ایجاد بریدگی یا له‌شدگی نماید، رنگ سبز برای نشان دادن ایمنی، رنگ آبی برای نشان دادن وسایلی که تحت تعمیر است، رنگ سیاه و زرد برای نشان دادن محل عبور وسایل.

۵- محیط کارگاه باید تمیز و مرتب باشد. برای انجام این کار از دانش‌آموزان کمک بگیرید.

۶- قبل از انجام کار، از سالم بودن ابزار آلات، میز و کلیه وسایل کارگاهی مطمئن شوید.

۷- همیشه از ابزار سالم و مناسب استفاده نمایید.

۸- دانش‌آموزان را از خطر سقوط قطعات و وسایل کار، آگاه سازید.

۹- از کش‌های مخصوص برای بستن آستین‌های خود استفاده کنید یا آنها را بالا بزنید.

دانش آموز عزیز

ارتقای آموزشی، پرورشی و علمی نوجوانان نیازمند همتی والا از سوی دانش آموزان است؛ استقلال و آزادی کشور در گرو تربیت صحیح آنان نیز می باشد. لذا از شما دانش آموزان عزیز انتظار می رود با هماهنگی دبیران تلاشگر و بزرگوار و والدین عزیزتان زمینه رسیدن به این مهم را فراهم آورید.

درس آموزش حرفه و فن با استفاده از ابزار، منابع و امکانات طبیعی و کسب دانش، قادر است مهارت های اولیه ای را به دانش آموز بیاموزد. دانش آموزان این مهارت ها را به مرور زمان و با آموزش و کسب تجربه به دست خواهند آورد.

همچنین در این درس، شما با تحقیق و تفکر در پدیده های محیط خود بر دامنه اطلاعات و معلومات می افزایید و با انجام دادن فعالیت های علمی و نظری درس، توانایی ها و علاقه مندی های خود را بهتر بشناسید و سعی نمایید با مشاغل مختلف در محیط زندگی خود، آشنا شوید.

توجه داشته باشید که از اهداف مهم این درس، علاوه بر آشنایی با ابزار و مواد، شرکت در فعالیت های گروهی و دسته جمعی است که برای رسیدن به آن مهارت هایی چون احساس مسئولیت، وظیفه شناسی، تعاون، صداقت، احترام به دیگران، وقت شناسی، نظم و انضباط را نیاز دارید که امیدواریم در کسب این مهارت ها نیز کوشا باشید.

سعی کنید در ابتدای هر درس، هدف هایی را برای خود در نظر بگیرید، این هدف ها را در دفتر حرفه و فن خود یادداشت کنید. در پایان هر درس، بررسی کنید تا چه اندازه به هدف هایی که در نظر داشتید، رسیده اید و اگر به برخی از آنها دست نیافته اید، علت آن را جست و جو کرده و از راهنمایی دبیران محترم خود برای تحقق اهدافتان استفاده کنید.